

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215221247
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4215221247.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej vo veci starostlivosti o maloletú U. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, deti rodičov: matky Mgr. U. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, XXX XX D. R., zastúpenej Mgr. Elenou Szabóovou, advokátkou so sídlom Hlavné námestie 7, 940 02 Nové Zámky, a otca M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX G., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Timoranská & Štofková, s.r.o., so sídlom Podzámska 32, 940 02 Nové Zámky, o návrhu otca na zníženie výživného a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a o návrhu matky na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom, o odvolaní otca i matky proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 11P/51/2016-373 zo dňa 15.10.2019 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o znížení vyživovacej povinnosti a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a vec v tejto časti vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odvolací súd odvolanie matky o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na úpravu práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu a rozsudok Okresného súdu Komárno č. k. 12P/297/2012-32 zo dňa 11.12.2012 v časti o výživnom na maloleté dieťa zmenil tak, že znížil vyživovaciu povinnosť otca zo sumy 300 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne od 01.05.2017. Návrh matky na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Svoje rozhodnutie odôvodnil s odkazom na ustanovenia § 25 ods. 1, 2, 3, 4, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že otec sa podaným návrhom domáhal, aby bola znížená jeho vyživovacia povinnosť voči maloletému dieťaťu zo sumy 300 eur mesačne na sumu 30 % zo životného minima od podania návrhu. Svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 30.11.2015 bol zadržaný a vzatý do väzby, je proti nemu vedené trestné konanie a z uvedeného dôvodu sú jeho schopnosti a možnosti dosahovať príjem podstatne obmedzené a majetkové pomery nepriaznivé. Na dieťa platí výživné 30 eur mesačne, odkedy sa dostal do väzby. Býva sám v byte, ktorý má v osobnom vlastníctve. Mesačné náklady na bývanie má 140 eur nájomné, 20 eur elektrinu a 20 eur TV a internet. Naďalej spláca úvery z Prvej stavebnej sporiteľne, čo je mesačne 230 eur a 180 eur. Úver vo výške 180 eur platia jeho rodičia. So zákazom styku nesúhlasil i napriek tomu, že odkedy bol vo väzbe, nie je v kontakte s dcérou. Na druhej strane sa matka domáhala zmeny úpravy styku otca s maloletým dieťaťom a žiadala tento styk zakázať. Svoj návrh odôvodnila tým, že v roku 2015 sa otec v rodinnom dome dopustil voči nej v prítomnosti dcéry prečinu nebezpečného vyhrážania a prečinu

ublíženia na zdraví, z čo bolo voči nemu Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Komárne vznesené obvinenie. U dcéry bola v súvislosti s násilným správaním otca diagnostikovaná akútna stresová reakcia. S návrhom na zníženie výživného nesúhlasila.

2. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa so znížením výživného nesúhlasil, pretože to nie je v jeho záujme. Je v možnostiach a schopnostiach otca nájsť si lepšie platené zamestnanie a uhrádzať tak požadované výživné vo výške 300 eur. Z tohto dôvodu navrhol návrh otca zamietnuť. V konaní o návrhu matky na zmenu úpravy styku mal za to, že je v záujme maloletej mat' rovnocenný vzťah s oboma rodičmi a vytvárať si k nim väzby. Návrh matky na zákaz styku preto považoval za nedôvodný a navrhol ho zamietnuť.

3. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že od posledného rozhodovania o výživnom sa pomery na strane rodičov zmenili. I napriek zníženému príjmu otca výživné vo výške 150 eur mesačne na maloletú Leu otec môže platiť, pretože je naďalej zamestnaný. Otec je zamestnaný v spoločnosti svojho otca, kde zo začiatku roku 2017 mal zarábať minimálnu mzdu a následne v rokoch 2018 a 2019 jeho príjem klesal. Otec sám uviedol, že z konateľstva v spoločnosti otca nemá žiadny príjem a pomáha otcovi s firmou. Súd bol toho názoru, že je v možnostiach a schopnostiach otca, ktorý robí v spoločnosti svojho otca, zvýšiť si svoj príjem, prípadne si nájsť inú prácu v inej spoločnosti v riadnom pracovnom pomere. Otec ukončil strednú školu elektrotechnickú s maturitou, takže je v jeho možnostiach a schopnostiach nájsť si lepšie platené zamestnanie. Poukázal aj na výdavky otca, ktoré ďaleko prevyšujú jeho súčasný deklarovaný príjem. Ďalej konštatoval, že príjem matky sa od roku 2012 zvýšil, keďže vtedy bola na rodičovskej dovolenke. Matka by potenciálne mala zo svojej podnikateľskej činnosti dosahovať zisk a nie podnikať bez zárobku, ako uvádzala. Náklady na dieťa vyčíslila mesačne 452 eur, pričom len na školu prispieva darom ročne 1.860 eur. Nie je zrejmé, z čoho matka tieto výdavky platí, pretože len výdavky na dieťa prevyšujú jej príjem, ktorý ako uvádza, ani nemá. Pri určení výšky výživného zoberal súd do úvahy odôvodnenú potrebu primeranú veku sedemročného dieťaťa, ktoré sú bežné na oblečenie, stravu, družinu, krúžky, školské potreby, hygienické potreby ako aj primeranú sumu na bývanie. Mimoriadne výdavky na dieťa neboli preukázané.

4. Súd znížil vyživovaciu povinnosť otca od 01.05.2017, pretože od tohto času sa otec zamestnal v riadnom pracovnom pomere, v ktorom dosahuje nižší príjem. Návrhu otca na zníženie výživného od podania návrhu nevyhovel, pretože otec sa vlastným pričinením dostal do väzby a ešte v čase väzobného stíhania bol konateľom a spoločníkom v spoločnostiach a mal aj príjem z pracovného pomeru. Otec v priebehu konania uviedol, že s matkou obnovili spolužitie a navrhoval opätovne rozhodnúť o úprave práv a povinností voči maloletému dieťaťu. V tejto časti súd návrh otca zamietol, pretože uvedenú skutočnosť nemal preukázanú.

5. Čo sa týka návrhu matky na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom, súd mal za preukázané, že styk je upravený rozsudkom súdu, avšak sa nerealizuje. V priebehu konania nemal preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zákaz styku. Konštatoval, že trestné konania vedené voči otcovi nie sú v súčasnej dobe právoplatne skončené.

6. Proti tomuto rozsudku vo výroku o znížení vyživovacej povinnosti podal v zákonnej lehote odvolanie otec žiadajúc zmenu napadnutého výroku rozsudku tak, aby sa znížila jeho vyživovacia povinnosť zo sumy 300 eur mesačne na sumu 30 eur mesačne počnúc dňom 21.12.2015, čím sa v časti výživného zmení rozsudok Okresného súdu Komárno č. k. 12P/297/2012-32 zo dňa 11.12.2012. Odvolanie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietal, že súd vychádzal z toho, že sa odo dňa 01.05.2017 zamestnal v pracovnom pomere, kde dosahuje nižší príjem a že žiadosti odo dňa podania návrhu nevyhovel z dôvodu, že väzbu si zapríčinil sám. Návrh podal dňa 21.12.2015, pričom odo dňa 30.11.2015 do novembra 2016 bol vo väzbe, počas ktorej dosahoval príjem len vo výške 80 eur. Výživné malo byť znížené odo dňa podania návrhu, odkedy reálne nemohol platiť výživné v určenej výške. Ani skutočnosť, že bol vo väzbe nemožno pričítať jeho konaniu, keďže trestné konanie pre skutok, z ktorého bol obvinený, nie je právoplatne skončené. Matka výdavky na maloletú Leu nadštandardne zvýšila, zapísala ju do súkromnej školy, a teda nie je pravdou, že je bez príjmu. S maloletou sa nestretáva, hoci by chcel, no dieťa nechce traumatizovať a bez súčinnosti matky k obnoveniu vzťahu už ťažko bude môcť prísť. Namietal aj výšku výživného, ktoré je namieste určiť v sume 30 eur mesačne.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že od posledného rozhodnutia súdu o výživnom prišlo k zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa odvíjajúcich sa od jeho veku. Otcom deklarovaný príjem nezodpovedá jeho štandardu životného štýlu, bývania, preto možno jeho konanie hodnotiť ako účelové. Je v jeho možnostiach nájsť si akékoľvek vhodné zamestnanie, v ktorom by dosiahol príjem na plnenie vyživovacej povinnosti.

8. Proti tomuto rozsudku vo výroku o zamietnutí návrhu matky na zákaz styku podala odvolanie matka, ktorá namietala, že súd nerešpektoval jej postavenie ako obeť trestného činu a odmietol urobiť opatrenia s cieľom nevystavovať ju sekundárnej viktimizácii. Súd podľa nej nerešpektoval § 183 ods. 4 CSP a o neodročení pojednávania ju neupovedomil telefonicky, ale emailom. Na strane druhej súd deformoval procesné práva účastníkov tým, že pojednávanie nariadené na deň 12.12.2017 odročil pre PN otca a pojednávanie nariadené na deň 16.04.2019 pre pracovnú cestu otca. V súvislosti s nesprávnymi skutkovými zisteniami uviedla, že výšku výživného súd odôvodnil zvýšenými výdavkami na maloleté dieťa a potencionálnym príjmom otca. Súd podľa nej neodôvodnil, prečo nezamietol návrh otca a neponechal výšku výživného, keď sám otec sa vyjadril, že mu rodičia dajú, koľko potrebuje. Súd jej nedal príležitosť na zdôvodnenie poplatkov za súkromnú školu. Absentuje i odôvodnenie, prečo súd znížil výživné spätne. Nestotožnila sa ani s vyjadrením súdu, že v priebehu konania nemal preukázané skutočnosti odôvodňujúce zákaz styku otca s maloletou dcérou.

9. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky zotrval na jeho doterajších vyjadreniach.

10. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že je prepustený z väzby už viac ako 3 roky, matke nehrozí žiadne násilie a on ju a ani dcéru nekontaktuje. Matke tak nemohlo hroziť žiadne priame alebo nepriame násilie, ani sekundárna viktimizácia, ak by sa dostavila na pojednávanie. V súvislosti s výškou výživného sa pridrižoval svojho odvolania. Matka okrem poplatkov súkromnej škole žiadne iné výdavky okrem bežných výdavkov nepreukázala.

11. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) prejednal vec v napadnutej časti vo výroku o znížení vyživovacej povinnosti bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1 CSP) bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP) a po prejednaní veci rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP v napadnutej časti vo výroku o znížení vyživovacej povinnosti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie matky ako oneskorene podané podľa § 386 písm. a) CSP odmietol. Pri rozhodovaní vychádzal najmä z nižšie citovaných zákonných ustanovení:

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetné konanie sa začalo na základe podaného návrhu otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa z dôvodu zníženia jeho mesačných príjmov a možnosti uhrádzať výživné v sume 300 eur mesačne. V priebehu konania matka podala návrh na zákaz styku otca s maloletých dieťaťom a otec podal aj návrh na úpravu práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu. Ani jeden s rodičov s návrhmi druhého rodiča nesúhlasil. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie vo veci samej rozhodol tak, že návrh otca na úpravu práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu a návrh matky na zákaz styku otca s maloletých dieťaťom zamietol ako nedôvodné a návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti čiastočne vyhovel znížením výživného zo sumy 300 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, a to spätne od 01.05.2017, čím zmenil rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 12P/297/2012-32 zo dňa 11.12.2012 v časti o výživnom. Proti tomuto rozhodnutiu súdu podali odvolanie obaja rodičia.

15. Súd prvej inštancie správne vychádzal zo zásady, že stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča voči maloletým deťom nie je nemenné a že v tomto prípade sú dané podmienky na zmenu rozhodnutia o výživnom. Pri svojom rozhodovaní v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine, citovanom v prvoinštančnom rozsudku, súd zisťoval okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej povinnosti a posudzoval, či sa tieto okolnosti podstatne a výrazným spôsobom zmenili, či podstatne a výrazným spôsobom zasahujú do pomerov účastníkov a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá privodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, zmenu zárobkových možností a schopností povinného rodiča, prípadne i rodiča, ktorému je dieťa zverené do výchovy, pribudnutie či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia, u detí nastúpenie ďalšej, vyššej formy štúdia zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie a iné. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa v nadväznosti na zmenu pomerov na strane niektorého z účastníkov konania posudzujú odôvodnené potreby oprávnených ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov povinných poskytovať výživu svojim deťom s tým, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Ustanovenie § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine uvádza, že súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí. Obaja rodičia majú k dieťaťu zákonnú vyživovaciu povinnosť, a preto pri svojom životnom smerovaní musia robiť všetko pre to, aby v rámci zodpovednosti za všestranný vývoj svojich detí dokázali uspokojovať všetky ich základné životné potreby, t. j. nielen fyzické potreby ale aj potreby duševné. Vo všeobecnosti možno za opodstatnené potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať nielen náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ale aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Pri rozhodovaní o zmene vyživovacej povinnosti súd vždy v odôvodnení svojho rozhodnutia musí nielen konštatovať, aké boli pomery v čase pôvodného rozhodovania a aké pomery sú v čase aktuálneho rozhodovania, ale tieto pomery musí zároveň aj porovnať, a to aj konštatovaním, o akú konkrétnu sumu sa tomu - ktorému rodičovi zmenili (zvýšili alebo znížili) mesačné príjmy, o akú konkrétnu sumu sa zvýšili alebo znížili náklady na domácnosť toho - ktorého rodiča a v nepodstatnej miere, o čo sa zvýšili alebo znížili náklady na výživu v širšom slova zmysle u oprávnenej osoby. Nestačí teda len konštatovanie minulého a súčasného stavu, pretože za týmto konštatovaním má nasledovať samotné porovnanie minulých a súčasných pomerov.

17. Odvolací súd sa pri preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie stotožnil s prijatým záverom o zmene pomerov nielen na strane otca ako povinného z vyživovacej povinnosti, ale i na strane maloletého dieťaťa ako oprávneného, a súčasne i jeho matky, ktorá sa taktiež podieľa na výžive maloletej. V tejto súvislosti odvolací súd urobil záver, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie za účelom zistenia zmeny majetkových pomerov medzi účastníkmi konania a túto zistenú zmenu vyhodnotil a porovnal, k akým zmenám pomerov u účastníkov došlo. Odvolací súd sa však nestotožnil so stanovením výšky zníženého výživného a v tomto rozsahu poukazuje na ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd mal uviesť, čoho sa navrhovateľ domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, ako sa vo veci vyjadřila druhá strana a mal jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax. Odôvodnenie rozsudku musí byť presvedčivé.

18. Súd bol teda povinný rozsudok odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, čo je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 46 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie

písomnej formy rozhodnutia súdu je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť aj preskúmateľné.

19. Po preštudovaní obsahu spisu a napadnutého rozsudku odvolací súd prijal záver o nedostatočnej presvedčivosti a nepreskúmateľnosti tej časti rozsudku, ktorou súd rozhodol o zníženej výške výživného tak, že otec je povinný platiť výživné na dieťa vo výške 150 eur mesačne. Napriek skutočnosti, že súd zistil a uviedol zmeny v majetkových pomeroch otca, matky i dieťaťa, odôvodnenie rozhodnutia, ako súd dospel k uvedenej výške 150 eur mesačne, je nedostatočné. Z celého súdneho rozhodnutia v podstate vyplýva len konštatovanie, že pri určení tejto výšky súd vychádzal z odôvodnených potrieb dieťaťa primeraných veku sedem rokov, keďže neboli preukázané žiadne mimoriadne potreby maloletého dieťaťa. Takéto konštatovanie súdu nie je však bližšie špecifikované. Matka si vyčíslila náklady na výživu dieťaťa v sume 452 eur mesačne, čo odvolací súd považoval za neprimerane vysoké a nezodpovedajúce realite vzhľadom na deklarované príjmy matky. Preto bolo dôležité, aby pri stanovení zníženej vyživovacej povinnosti otca toto vychádzalo zo skutočných opodstatnených výdavkov na dieťa, aby sa zakladalo na logických úvahách súdu o výdavkoch na výživu dieťaťa a súčasne zohľadnilo možnosti a schopnosti oboch rodičov podieľať sa na výžive maloletého dieťaťa. Strohé konštatovanie o určení výšky výživného bez náležitého odôvodnenia v rozsudku sa javí ako arbitrárne. Uvedenú nepreskúmateľnosť rozhodnutia v časti určenia výšky zníženého výživného podporuje i tá skutočnosť, že súd prvej inštancie zdôraznil potencialitu príjmov otca maloletého dieťaťa a jeho matky; konkrétne mal za to, že otec je schopným nájsť si také zamestnanie, aby bol spôsobilý plniť si stanovenú vyživovaciu povinnosť, a že aj matka je schopná vykonávať živnostenskú činnosť tak, aby dosahovala zisk. Pokiaľ súd prvej inštancie predpokladal potencialitu príjmov na strane oboch rodičov, predovšetkým na strane otca ako povinného z vyživovacej povinnosti, zostala nezodpovedaná podstatná otázka týkajúca sa záveru, prečo sa predpokladá možný potenciálny zárobok otca v takej výške, aby bol schopný plniť vyživovaciu povinnosť určenú v sume 150 eur mesačne, ale nedokázal by plniť vyživovaciu povinnosť pôvodne určenú súdom vo výške 300 eur mesačne. Z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva postup, úvaha ani skutočnosť, na základe ktorých súd dospel k názoru, že zníženie vyživovacej povinnosti práve na sumu 150 eur mesačne je primerané aj s prihliadnutím na odôvodnené potreby dieťaťa a aj s prihliadnutím na potenciálne príjmy oboch jej rodičov. Škála zníženia vyživovacej povinnosti zo sumy 300 eur na sumu 30 % životného minima je natoľko rozsiahla, že určenie adekvátnej výšky výživného pre jeho preskúmanie odvolacím súdom si vyžaduje konkrétne a detailnejšie odôvodnenie, než aké poskytol súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí.

20. V súvislosti s námietkou otca prezentovanou v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie neznížil vyživovaciu povinnosť od podania návrhu, keď bol vo väzbe, ale až odo dňa 01.05.2017, t.j. odo dňa kedy otcovi vznikol riadny pracovný pomer v spoločnosti INLEA-SK, s.r.o., odvolací súd uvádza, že nepriznanie zníženia výživného v čase, kedy bol otec dieťaťa vo väzbe pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona je správnym a zákonným záverom, ktorý má oporu i v judikatúre súdov. Odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 1181/07 zo dňa 06.02.2008, v ktorom Ústavný súd Českej republiky vyslovil, že ak sa zbavil rodič svojim úmyselným konaním, pre ktoré bola na neho uvalená väzba a pre ktoré bol následne odsúdený na trest väzenia, objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu dieťaťa, ktoré podľa článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Právne významná je kvalifikácia trestného činu ako úmyselného, nie skutočnosť, či došlo k odsúdeniu rodiča. Aj v predmetnom konaní sa otec dieťaťa vlastným úmyselným konaním zbavil možnosti plniť si svoje povinnosti a ako súd prvej inštancie správne konštatoval, toto konanie nemôže ísť na ťarchu maloletého dieťaťa, ktoré je plne odkázané na výživu a starostlivosť svojich rodičov. Otec teda svojim neuváženým a úmyselným konaním spôsobil, že zo zákonných dôvodov bola na neho uvalená väzba, čím sa zbavil objektívnej možnosti plniť si vyživovaciu povinnosť voči svojej maloletej dcére. Toto jeho konanie nie je možné pričítať na ťarchu dieťaťa, pretože priznanie výhody zmeny pomerov na strane otca pre vzatie do väzby by bolo v rozpore s dobrými mravmi pri určovaní zmeny pomerov a pri uvažovaní o zmene výšky výživného by rozhodnutie bolo v neprospech maloletého dieťaťa; nesledovalo by najlepší záujem dieťaťa. Maloletá Lea nemôže byť sankcionovaná za neuvážené správanie svojho rodiča znížením výživného. Správanie otca, ktorým sa zbavil možnosti

aktívne sa zúčastňovať na výchove dieťaťa a aj zabezpečovať jeho potreby a preniesol túto svoju rodičovskú povinnosť ako bremeno na druhého rodiča, nie je dôvodom na znižovanie výživného.

21. Súd prvej inštancie tak správne zníženie vyživovacej povinnosti od podania návrhu za čas, kedy bol otec vo väzbe, nepovažoval za opodstatnené. Nepreskúmateľným však zostáva obdobie, keď otec dieťaťa bol už prepustený z väzby, ale ešte mu riadny pracovný pomer nevznikol, t.j. obdobie od prepustenia z väzby v novembri 2016 do 01.05.2017. Nie je zrejmé, prečo mal súd prvej inštancie za dôvodné počas tohto obdobia zníženie vyživovacej povinnosti nepriznať zostalo bez odôvodnenia, pričom toto obdobie trvajúce približne 6 mesiacov nie je zanedbateľne krátkym, aby sa súd s odôvodnením nepriznania zníženia výživného počas tohto času nemusel vysporiadať, predovšetkým keď došlo k významnej zmene pomerov u otca, ktorý bol prepustený z väzby, trval u neho pracovný pomer v spoločnosti TA Trading s.r.o., kde podľa jeho vyjadrenia dosahoval mzdu približne 400 eur mesačne. Tento pracovný pomer zanikol dohodou až dňa 30.04.2017.

22. Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd napadnutý výrok rozsudku o znížení výživného a súvisiaci výrok o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie doplní dokazovanie za účelom zistenia aktuálnych majetkových a sociálnych pomerov účastníkov konania a opätovne rozhodne o návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti, pričom svoje nové rozhodnutie odôvodní tak, aby spĺňalo všetky zákonné náležitosti v zmysle § 220 ods. 2 CSP, a teda aby rozhodnutie súdu bolo presvedčivé a v prípadnom odvolacom konaní aj preskúmateľné. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) rozhodne nanovo vo veci samej a zároveň rozhodne aj o trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP).

23. O odvolaní matky odvolací súd rozhodol s prihliadnutím na nižšie citované zákonné ustanovenia:

24. Podľa § 362 ods. 1 prvej vety CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

25. Podľa § 121 ods. 1, 2, 4, 5 CSP: (1) Lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov. (2) Do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty. (4) Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. (5) Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

26. V tomto prípade odvolací súd posudzujúc včasnosť podaného odvolania matky z obsahu spisu zistil, že napadnutý rozsudok bol právnej zástupkyňi matky doručený dňa 24.11.2019. Lehota na podanie odvolania v rozsahu 15 dní plynula od nasledujúceho dňa a napokon uplynula dňom 09.12.2019 (pondelok). Podľa elektronickej doručky bolo elektronicky podané odvolanie matky súdu doručené dňa 11.12.2019, pričom z potvrdenia o odoslaní podania vyplýva, že k jeho odoslaniu došlo dňa 10.12.2019 (utorok), teda 1 deň po uplynutí zákonnej odvolacej lehoty. Hoci právna zástupkyňa matky požiadala o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania, súd prvej inštancie uznesením č. k. 11P/51/2016-438 zo dňa 20.01.2020 jej toto zmeškanie lehoty neodpustil. Vzhľadom na to odvolací odvolanie matky posúdil ako oneskorené, a z toho dôvodu toto odvolanie podľa § 386 písm. a) CSP bez vecného prejednanja odmietol.

27. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).